

CENTRUM EDUKACJI KIBR

Przez wiedzę do sukcesu

Spółdzielcze kasy oszczędnościowo- kredytowe

Specyfika rachunkowości i rewizji finansowej
Prezentacja

Regina Frąckowiak

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Agenda

1. **Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.**
  - **Normy prawne regulujące działalność kas**
  - Zakres działalności kas
2. Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Normy prawne regulujące działalność kas

Ustawa z dnia 5 listopada 2009 r.
o spółdzielczych kasach
oszczędnościowo-kredytowych
(Dz. U. z 2013 r. poz. 1450, z późn. zm.)

Ustawa z dnia 16 września 1982 r. –
Prawo spółdzielcze
(Dz. U. z 2016 r. poz. 21)

Ustawa z dnia 21 lipca 2006 r.
o nadzorze nad rynkiem
finansowym
(Dz. U. z 2016 r. poz. 174)

Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r.
o usługach płatniczych
(Dz. U. z 2014 r. poz. 873, z późn. zm.)

Normy prawne regulujące działalność kas cd.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych
(Dz. U. z 2014 r. poz. 880, z późn. zm.)

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 sierpnia 2013 r. w sprawie współczynnika wypłacalności spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej
(Dz. U. z 2013 r. poz. 1102)

Uchwały Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej

Cel działalności kas

Gromadzenie środków pieniężnych wyłącznie swoich członków

Udzielanie im pożyczek i kredytów

Przeprowadzanie na ich zlecenie rozliczeń finansowych

Wydawanie pieniądza elektronicznego na rzecz członków kasy

Pośredniczenie przy zawieraniu umów ubezpieczenia

Pośredniczenie w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych

Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa

- Jest spółdzielnią osób prawnych, zrzeszającą spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe,
- Zapewnia stabilność finansową kas,
- Sprawuje kontrolę nad kasami dla zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonych w nich oszczędności oraz zgodności działalności kas z przepisami prawa,
- Reprezentuje interesy kas przed organami administracji państwowej, samorządu terytorialnego,
- Wyraża opinie o projektach aktów prawnych dotyczących kas,

Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa cd.

- Zapewnia doradztwo prawne, organizacyjne i finansowe,
- Organizuje szkolenia i prowadzi działalność wydawniczą związaną z działalnością kas,
- Opracowuje standardy świadczenia usług i prowadzenia dokumentacji przez kasy oraz systemy informatyczne dla kas
- Przyjmuje lokaty,
- Udziela pożyczki i przyznaje kredyt kasom,
- Pośredniczy w przeprowadzaniu rozliczeń oraz wydawaniu kart płatniczych, jeżeli kasa nie wybierze innego sposobu prowadzenia tej działalności,
- Wypełniania za kasy obowiązki informacyjne wobec narodowego banku polskiego.

Nadzór nad kasami

do 2012 roku
funkcje nadzorcze wobec kas
pełniła wyłącznie Krajowa Spółdzielcza Kasa
Oszczędnościowo-Kredytowa

od 27.10.2012 roku

kasy działają pod nadzorem Komisji Nadzoru
Finansowego (KNF) oraz dodatkowo podlegają
kontrolom i lustracji Krajowej Spółdzielczej Kasy
Oszczędnościowo-Kredytowej

Cele nadzoru KNF nad kasami

Czynności nadzoru KNF nad działalnością kas

- Dokonywanie oceny sytuacji finansowej kasy, w tym badanie wypłacalności, jakości aktywów, płynności płatniczej, wyniku finansowego kasy,
- Badanie jakości systemu zarządzania kasą, w tym systemu zarządzania ryzykiem oraz funkcji kontroli wewnętrznej,
- Badanie zgodności udzielanych pożyczek, kredytów oraz emitowanych papierów wartościowych z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,
- Badanie zabezpieczenia i terminowości spłaty kredytów i pożyczek,
- Badanie przestrzegania limitów,
- Badanie przestrzegania przez kasę norm dopuszczalnego ryzyka w działalności kasy, zarządzania ryzykiem prowadzonej działalności, w tym dostosowania do rodzaju i skali działalności kasy procesu identyfikacji i monitorowania ryzyka oraz sprawozdawania o ryzyku, a także dopuszczalnego ryzyka w działalności kasy,
- Badanie przestrzegania obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (dz. U. Z 2010 r. Nr 46, poz. 276, z późn. Zm.),
- A także od 1 lipca 2016 r. Badanie wykonania przez kasę obowiązków określonych w ustawie o kasach.

Kontrola działalności kas przez Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową

Kasa Krajowa

przeprowadza lustrację zrzeszonych kas zgodnie z przepisami ustawy Prawo spółdzielcze

sprawuje kontrolę kas w zakresie zgodności ich działalności z przepisami prawa oraz prawidłowości prowadzonej gospodarki finansowej

Kontrola działalności kas przez Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową cd.

Kasa Krajowa

- przeprowadza analizę sprawozdań finansowych kas,
- bada realizację obowiązku utrzymywania płynności płatniczej przez kasy,
- bada zgodność udzielanych kredytów i pożyczek przez kasy z przepisami ustawy o kasach,
- bada zabezpieczenia i terminowość spłaty kredytów i pożyczek,
- bada stosowanie oprocentowania kredytów i pożyczek oraz złożonych oszczędności i lokat w kasach,
- bada sytuację finansową kas.

Agenda

- 1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.**
  - Normy prawne regulujące działalność kas
  - **Zakres działalności kas**
2. Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Zakres działalności kas

Spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa prowadzi działalność polegającą na gromadzeniu środków pieniężnych od swych członków.

Członkowie kas

Osoby fizyczne, połączone więzią o charakterze zawodowym lub organizacyjnym, a w szczególności

- Pracownicy zatrudnieni w jednym lub kilku zakładach pracy,
- Osoby należące do tej samej organizacji społecznej lub zawodowej.

Działające wśród członków organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych posiadające osobowość prawną, spółdzielnie, związki zawodowe oraz wspólnoty mieszkaniowe.

Obowiązki i prawa członków kasy

Członek kasy jest obowiązany posiadać, co najmniej jeden zadeklarowany i wpłacony udział

Wkład członkowski jest oprocentowany, jeżeli tak stanowi statut

Kasa jest obowiązana wypłacić po śmierci członka kasy z jego wkładu członkowskiego i oszczędności:

- Kwotę wydatkowaną na koszty pogrzebu osobie, która przedłoży rachunek
- Kwotę z tytułu zapisu na wypadek śmierci, osobie wskazanej w deklaracji

Oferta produktowa kas

Konta osobiste

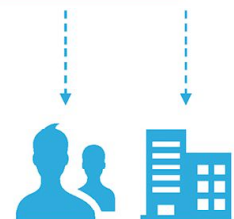
(w ramach IKS – Indywidualnego Konta Spółdzielczego lub w postaci osobnego ROR) z możliwością wyrobienia karty płatniczej VISA oraz uruchomienia obsługi internetowej

Lokaty

w tym lokaty terminowe oraz lokaty systematycznego oszczędzania

Pożyczki i kredyty

w tym pożyczki gotówkowe na dowolny cel, pożyczki chwilówki (spłacane w ciągu jednego miesiąca, bardzo nisko oprocentowane), kredyty hipoteczne z wymaganym wkładem własnym w wysokości około 30%

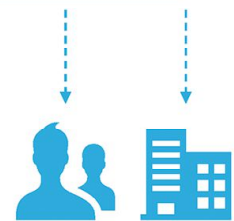
Oferta produktowa cd.

Ubezpieczenia

pośrednictwo w zawieraniu umów ubezpieczenia na życie i majątkowego

Inwestycje

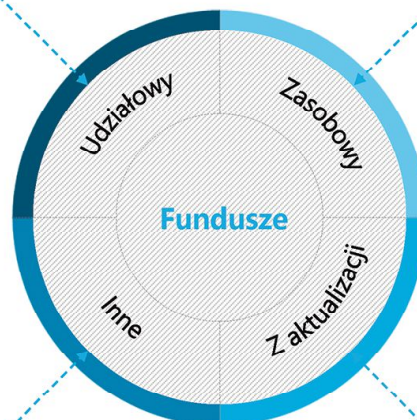
sprzedaż produktów o charakterze inwestycyjnym (fundusze inwestycyjne, Ubezpieczeniowe Fundusze Kapitałowe)

Fundusze własne kasy

Powstający z wpłat udziałów członkowskich

Powstający z wpłat wpisowego wnoszonego przez członków oraz nadwyżki bilansowej

Za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego

Wyceny rzeczowych aktywów trwałych utworzony na podstawie odrębnych przepisów

Fundusze własne kasy cd.

Straty

ustawa o kasach, określa także zasady pomniejszania funduszy własnych przez kasy. Straty bilansowe są pokrywane z funduszu zasobowego, a w części przekraczającej fundusz zasobowy z funduszu udziałowego.

Nadwyżki

nadwyżka bilansowa uzyskana w wyniku działalności jest przekazywana na zwiększenie funduszu zasobowego lub uzupełnienie udziałów uprzednio przeznaczonych na pokrycie straty bilansowej.

Fundusz oszczędnościowo-pożyczkowy

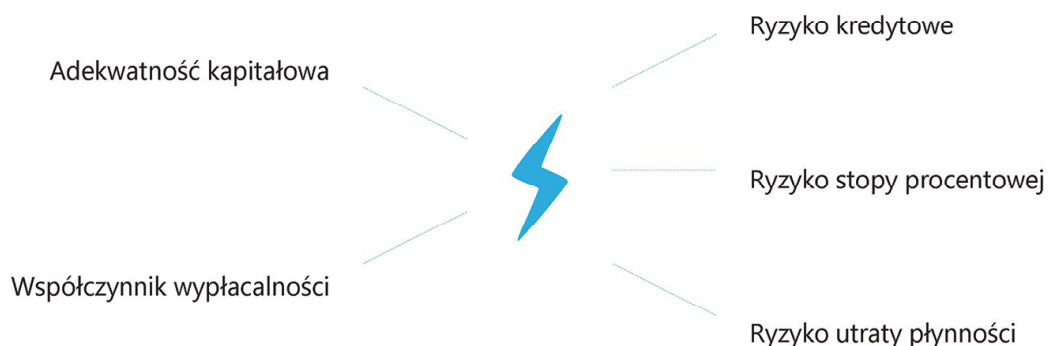
Fundusz oszczędnościowo-pożyczkowy

- będący w dyspozycji kasy, powstaje z wkładów członkowskich oraz gromadzonych przez członków oszczędności.

Środki pieniężne,

- które nie są wykorzystywane na kredyty i pożyczki dla członków kasy, mogą być inwestowane z zachowaniem najwyższej staranności, wyłącznie zgodnie z przepisami ustawy o kasach.

Normy ostrożnościowe

Współczynnik wypłacalności

Poziom minimum 5%

W przypadku niespełnienia tego wymogu, kasa jest obowiązana niezwłocznie powiadomić Komisję Nadzory Finansowego.

- Sposób i szczegółowe zasady obliczania współczynnika wypłacalności określa rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 sierpnia 2013 r. w sprawie współczynnika wypłacalności spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe

ryzyko

poniesienia strat finansowych na skutek niewykonania zobowiązania przez pożyczkobiorców;

ryzyko koncentracji

związane z poniesieniem strat finansowych wynikających ze zbyt dużego zaangażowania w danym podmiocie;

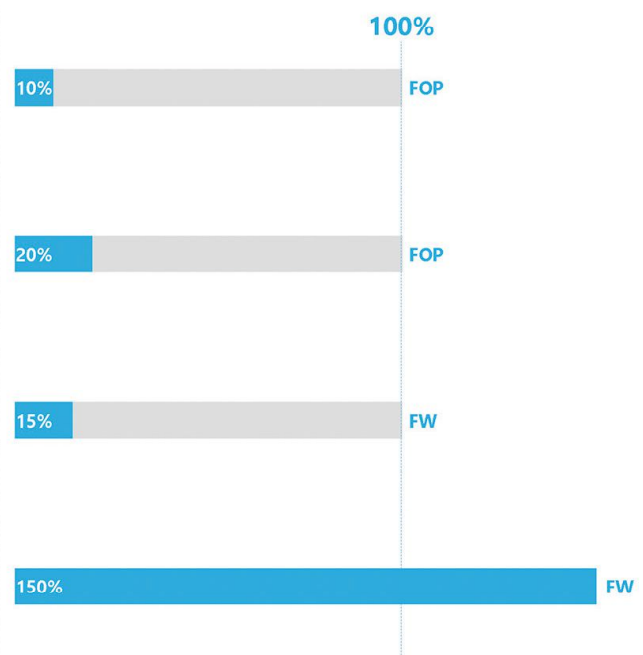
Limity zaangażowania

Limit wobec członka kasy – max 10% funduszu oszczędnościowo-pożyczkowego

Kwota kredytów i pożyczek udzielonych łącznie członkom rady nadzorczej, zarządu i komisji kredytowej – max 20% funduszu oszczędnościowo-pożyczkowego

W przypadku pożyczek i kredytów udzielanych na cele związane z działalnością gospodarczą – max 15% funduszy własnych

Limit całkowitego zaangażowania w relacji do kapitałów kasy – 150% funduszy własnych

Ryzyko utraty płynności

W zakresie ryzyka utraty płynności

kasa ma obowiązek zgodnie z zapisami ustawy o kasach utrzymywać rezerwę płynną w wysokości nie mniejszej niż 10 % funduszu oszczędnościowo-pożyczkowego.

10% FOP

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. **Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.**
  - **Klasyfikacja aktywów i pasywów**
  - Klasyfikacja przychodów i kosztów działalności
  - Zasady (polityka) rachunkowości kas
  - Plan kont
  - Inwentaryzacja
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Cztery główne cechy aktywów kasy

¹ składnik majątku zaliczony do aktywów kasy nie musi być jej własnością

Najważniejsze aktywa kasy

Należności z tytułu udzielonych członkom kredytów i pożyczek pieniężnych

Lokaty w Kasie Krajowej

Wkłady na fundusz stabilizacyjny

Udziały w innych jednostkach

Papiery wartościowe kapitałowe i dłużne oraz inne inwestycje

...

Najważniejsze pasywa kasy

Zobowiązania wobec członków z tytułu depozytów członkowskich

Zobowiązania finansowe z tytułu rozliczeń pieniężnych

Fundusze własne

...

Prezentacja aktywów finansowych i zobowiązań finansowych kasy w bilansie

Lokaty w Kasie Krajowej ----- (+) -----> w Aktywach pieniężnych

Instrumenty kapitałowe i dłużne papiery wartościowe ----- (+) ----->

w pozycji Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym przeznaczone do obrotu lub Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w zależności od klasyfikacji do odpowiedniej kategorii

Należności od członków z tytułu kredytów i pożyczek członkowskich ----- (+) ----->

w pozycji Kredyty i pożyczki oraz inne należności

Otrzymane w wyniku zamiany wierzytelności skrypty dłużne ----- (+) ----->

w pozycji Kredyty i pożyczki oraz inne należności

Prezentacja aktywów finansowych i zobowiązań finansowych kasy w bilansie cd.

Wkłady na fundusz stabilizacyjny ----- ➤ w *Innych aktywach*

Zobowiązania wobec członków z tytułu depozytów członkowskich ----- ➤

zobowiązania wobec członków z tytułu depozytów członkowskich – w pozycji Oszczędności – Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym przeznaczone do obrotu lub Zobowiązania finansowe wyceniane według skorygowanej ceny nabycia, w zależności od klasyfikacji do odpowiedniej kategorii

Zobowiązania finansowe z tytułu rozliczeń pieniężnych i rozrachunków zleceń płatniczych ----- ➤

w Innych zobowiązaniach

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. **Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.**
  - Klasyfikacja aktywów i pasywów
  - **Klasyfikacja przychodów i kosztów działalności**
  - Zasady (polityka) rachunkowości kas
  - Plan kont
  - Inwentaryzacja
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Przychody kasy

Przychodami z działalności kasy są w szczególności

przychody z tytułu odsetek

przychody z tytułu prowizji i opłat,

w tym opłat za przeprowadzanie na zlecenie członków kasy rozliczeń finansowych oraz prowizji z tytułu usług pośrednictwa ubezpieczeniowego

Koszty działalności kasy

Kosztami działalności kasy są w szczególności

koszty z tytułu odsetek
od środków pieniężnych wniesionych przez członków kasy

koszty prowizji,

w tym z tytułu usług pośrednictwa ubezpieczeniowego oraz ubezpieczenia oszczędności

koszty opłat

Wynik finansowy netto kasy

Wynik finansowy netto kasy obejmuje

wynik działalności operacyjnej,
w tym wynik działalności kasy

wynik operacji nadzwyczajnych

obowiązkowe obciążenia wyniku
finansowego z tytułu podatku
dochodowego, którego podatnikiem
jest kasa, i płatności z nim zrównanych
na podstawie odrębnych przepisów

Wynik działalności kasy

Wynik działalności kasy obejmuje

wynik z tytułu odsetek

przychody z tytułu dywidend

wynik z tytułu prowizji

przychody z tytułu dywidend

zrealizowany wynik z aktywów
finansowych i zobowiązań finansowych
innych niż wyceniane według wartości
godziwej przez wynik finansowy oraz
innych niż przeznaczone do obrotu -
netto

wynik z tytułu aktywów finansowych
i zobowiązań finansowych wycenianych
według wartości godziwej przez wynik
finansowy, w tym przeznaczonych
do obrotu - netto

wynik z tytułu różnic kursowych

Wynik z tytułu odsetek

Wynik działalności kasy obejmuje

nieotrzymane w okresie sprawozdawczym przychody z tytułu:

1. naliczonych odsetek, w tym dyskonta, oraz odsetek skapitalizowanych przypadających na bieżący okres sprawozdawczy,
2. otrzymanych w poprzednich okresach przychodów z tytułu odsetek, w tym dyskonta, przypadających na bieżący okres sprawozdawczy

otrzymane w bieżącym okresie sprawozdawczym przychody z tytułu **odsetek** przypadające za okres sprawozdawczy

koszty z tytułu odsetek wymagalnych i niewymagalnych od zobowiązań kasy przypadające za okres sprawozdawczy

Do wyniku z tytułu odsetek nie zalicza się dyskonta oraz odsetek otrzymanych z góry, przypadających na następne okresy sprawozdawcze

Wycena według skorygowanej ceny nabycia

Przychody i koszty odsetkowe,

jako element wyniku finansowego ustalane są przez wycenę wartości aktywa lub zobowiązania według skorygowanej ceny nabycia.

- *Odsetki zaliczane są do wyniku według skorygowanej ceny nabycia z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.*

Efektywna stopa procentowa

” Efektywna stopa procentowa (ESP)

stopa, która dyskontuje oczekiwany strumień przyszłych płatności pieniężnych do bieżącej wartości bilansowej netto przez oczekiwany okres produktu.

Ustalenie efektywnej stopy procentowej obejmuje:

- wszystkie opłaty/prowizje płacone (koszty transakcji) lub otrzymywane przez kasę (przychody prowizyjne),
- wszystkie koszty transakcyjne,
- premię i dyskonto związane z powstaniem danego składnika aktywów lub zobowiązania finansowego, który podlega wycenie według skorygowanej ceny nabycia.

Efektywna stopa procentowa

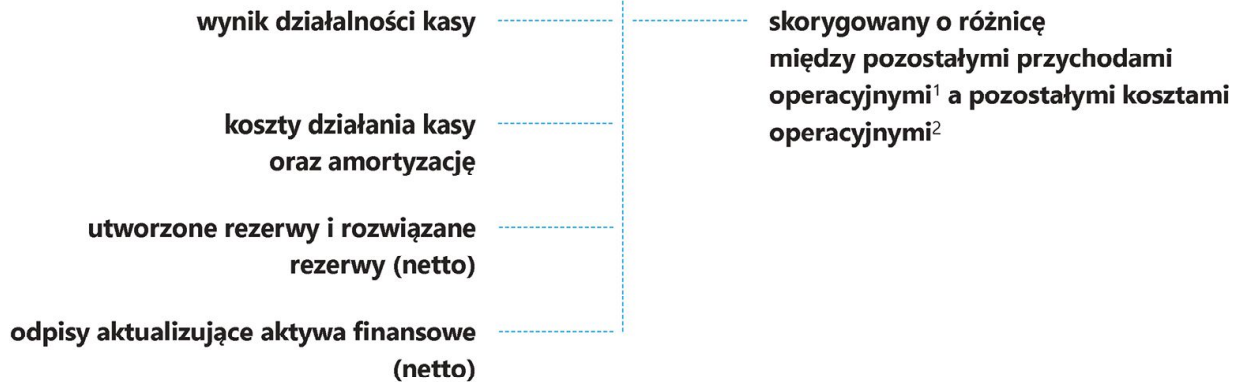
Przykład 1

Wycena i ewidencja depozytów i kredytów z zastosowaniem metody ESP

- Wycena i ewidencja depozytów z zastosowaniem metody ESP
- Wycena i ewidencja kredytów z zastosowaniem metody ESP

Wynik z działalności operacyjnej

Wynik z działalności operacyjnej obejmuje

¹ w tym rozwiązane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

² w tym odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. **Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.**
  - Klasyfikacja aktywów i pasywów
  - Klasyfikacja przychodów i kosztów działalności
  - **Zasady (polityka) rachunkowości kas**
  - Plan kont
  - Inwentaryzacja
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Zasady (polityka) rachunkowości kas

Ustawa z dnia 29 września 1994 r.
o rachunkowości
(Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.)

Wydane na podstawie art. 81 ust. 2 pkt. 8
d) ustawy o rachunkowości -
rozporządzenie Ministra Finansów
z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie
szczególnych zasad rachunkowości
spółdzielczych kas oszczędnościowo-
kredytowych
(Dz. U. z 2014 r. poz. 880, z późn. zm.);

Wydane na podstawie art. 81 ust. 2 pkt. 4
ustawy o rachunkowości - rozporządzenie
Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001
r. w sprawie szczególnych zasad
uznawania, metod wyceny, zakresu
ujawniania i sposobu prezentacji
instrumentów finansowych
(Dz. U. z 2001 r. nr 149 poz. 1674, z późn. zm.)

Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r.
o usługach płatniczych
(Dz. U. z 2014 r. poz. 873, z późn. zm.)

Zasady (polityka) rachunkowości kas cd.

Minister Finansów określił w drodze rozporządzenia szczególne zasady rachunkowości kas, w tym:

zakres informacji wykazywanych
w sprawozdaniu finansowym

zasady wyceny aktywów i pasywów,
w tym tworzenie odpisów aktualizujących

Zasady (polityka) rachunkowości kas cd.

Kasy są zobowiązane do ujmowania w każdym dniu operacyjnym w księgach rachunkowych wszystkich zdarzeń gospodarczych

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych obowiązującego od 1 stycznia 2015 r.

Dodatkowo

- zdarzenia wpływające na spełnienie norm wynikających z ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych oraz rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, mają być zapisywane w każdym dniu operacyjnym, w którym wystąpiły i odnoszone do okresów sprawozdawczych, których te zdarzenia dotyczą.

Normy prawne regulujące sprawozdanie finansowe kasy za 2015 rok

Ustawa o rachunkowości

Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości SKOK

(Dz. U. z 2014 r. poz. 880, z późn. zm.)

Sprawozdanie finansowe kasy za 2015 rok

- Wykazane w księgach rachunkowych za dzień zamknięcia stany aktywów i pasywów należy ująć w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych, co oznacza, że w sprawozdaniu finansowym kas za 2015 rok należy zaprezentować dane za rok poprzedni według zmienionych w 2015 roku zasad rachunkowości.
- Skutki zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości należy zaprezentować w funduszu własnym (podobnie jak w przypadku wykrytych błędów dotyczących lat ubiegłych), wykazując je, jako zysk (stratę) z lat ubiegłych.
- W dodatkowych informacjach i objaśnieniach należy ujawnić rodzaj zmian, przyczyny ich wprowadzenia, ich kwotowy wpływ na wynik finansowy lub fundusz własny oraz retrospektywne przekształcenie danych porównawczych.

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. **Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.**
  - Klasyfikacja aktywów i pasywów
  - Klasyfikacja przychodów i kosztów działalności
  - Zasady (polityka) rachunkowości kas
  - **Plan kont**
  - Inwentaryzacja
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Plan kont

Zakładowy plan kont kasy, zgodnie z ustawą o rachunkowości

ustala wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej.

- Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe opracowały zakładowe plany kont na podstawie systemowego planu kont przyjętego przez kasę krajową; systemowy plan kont przyjmuje podział na dziewięć zespołów od 0 do 8 i obejmuje wykaz kont syntetycznych zgodny z wykazem dla jednostek stosujących ustawę o rachunkowości.

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. **Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.**
  - Klasyfikacja aktywów i pasywów
  - Klasyfikacja przychodów i kosztów działalności
  - Zasady (polityka) rachunkowości kas
  - Plan kont
  - **Inwentaryzacja**
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Normy prawne regulujące inwentaryzację

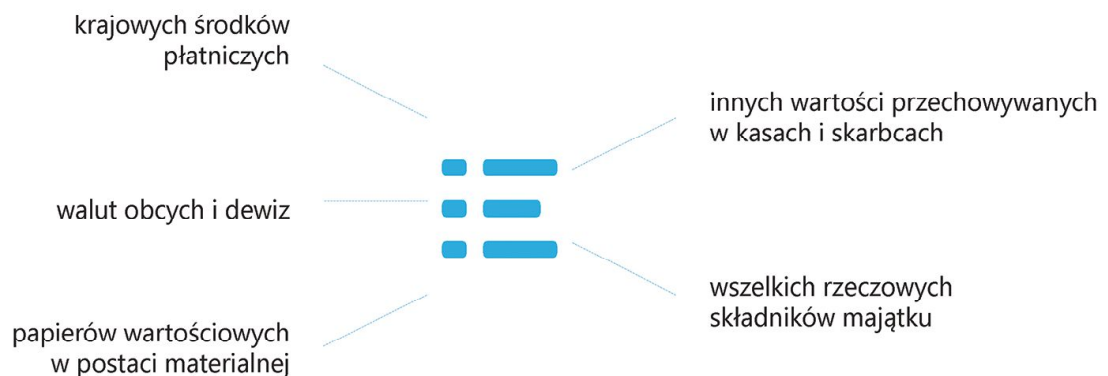
Ustawa o rachunkowości

Zasady szczególne - określone w § 11 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości SKOK
(Dz. U. z 2014 r. poz. 880, z późn. zm.)

Roczna inwentaryzacja stanu aktywów i pasywów

Przeprowadzenie spisu z natury

Roczna inwentaryzacja stanu aktywów i pasywów

Przeprowadzenie spisu z natury

Uzgodnieniu w drodze uzyskania potwierdzenia salda stanu środków zgromadzonych na rachunkach członków kasy, potwierdzenia stanu kredytów i pożyczek, z wyłączeniem należności i pożyczek od członków kasy nieprowadzących ksiąg rachunkowych, instrumentów finansowych w postaci zdematerializowanej, innych należności i zobowiązań, w tym z tytułu dostaw, robót i usług, oraz stanu własnych składników majątkowych powierzonych innym jednostkom lub osobom;

Przeprowadzeniu weryfikacji stanu ewidencyjnego przez porównanie z odpowiednimi dowodami księgowymi dotyczącymi aktywów i pasywów, których stan rzeczywisty nie może być ustalony bądź nie podlega ustaleniu w drodze spisu z natury czy też w drodze uzgodnienia.

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
3. **Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.**
  - **Ewidencja i klasyfikacja kredytów i pożyczek**
  - Zasady dokonywania i rozwiązywania odpisów z tytułu utraty wartości
  - Pomniejszenia odpisów aktualizujących o wartość przyjętych zabezpieczeń
  - Prezentacja w sprawozdaniu finansowym
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Ewidencja i klasyfikacja kredytów i pożyczek

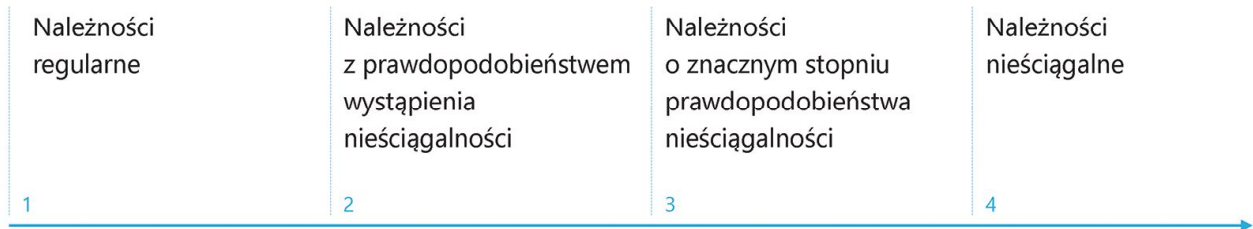

Wycena aktywów i zobowiązań finansowych

- Początkowe ujęcia składników aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych - wycena w wysokości kosztu (ceny nabycia) - według wartości godziwej uiszczonej lub otrzymanej zapłaty.
- Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym przeznaczone do obrotu - wycena według skorygowanej ceny nabycia, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej (ESP).

- Koszty transakcji, które mogą być przypisane do składnika aktywów finansowych, zwiększają koszt (cenę nabycia) aktywów finansowych

Klasyfikacja należności na dzień kończący kwartał do odpowiednich kategorii ryzyka

Klasyfikacja należności do odpowiednich kategorii ryzyka Dowody utraty wartości

- Informacje o trudnościach finansowych emitenta lub dłużnika
- Informacje o zaniku aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe emitenta lub dłużnika
- Informacje o ogłoszeniu upadłości lub otwarciu likwidacji emitenta lub dłużnika, z wyjątkiem sytuacji, gdy likwidacja nastąpiła na podstawie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji lub ze względu na upływ terminu prowadzonej działalności określony w statucie lub umowie emitenta lub dłużnika

Klasyfikacja należności do odpowiednich kategorii ryzyka Dowody utraty wartości cd.

Informacje o złożeniu wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub sądowego wobec emitenta lub dłużnika

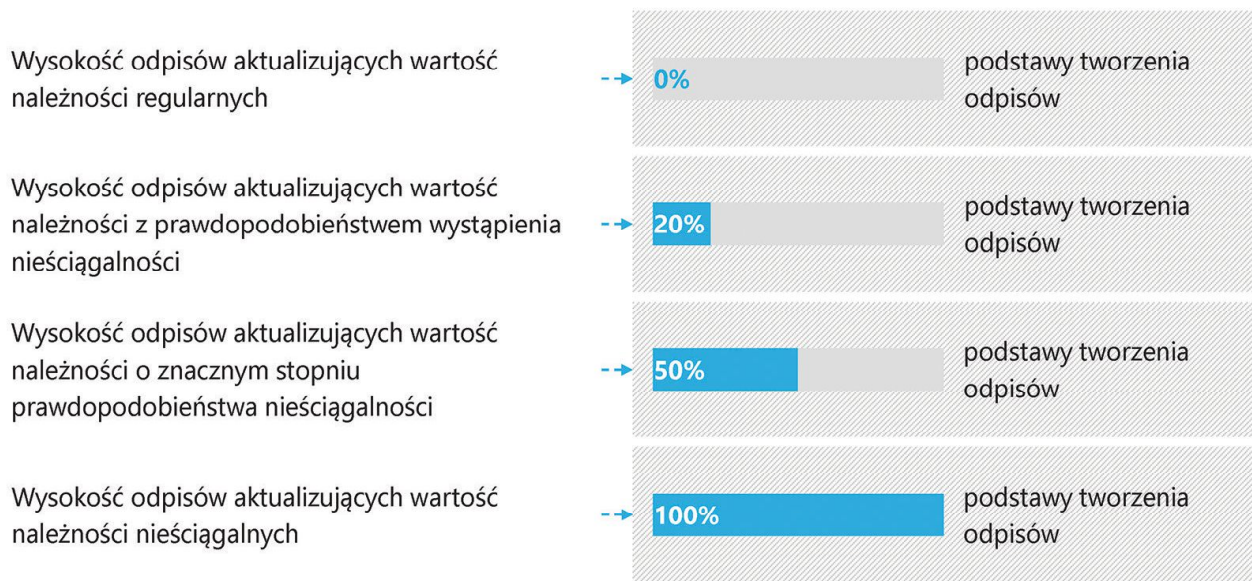
Informacje o niedotrzymaniu warunków umowy przez emitenta lub dłużnika

Informacje o braku, na dzień wyceny, realizacji założeń finansowych uwzględnionych w modelu wyceny wartości godziwej, o której mowa w § 21 ust. 2 pkt. 4 i 5 rozporządzenia o rachunkowości kas

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
3. **Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.**
  - Ewidencja i klasyfikacja kredytów i pożyczek
  - **Zasady dokonywania i rozwiązywania odpisów z tytułu utraty wartości**
  - Pomniejszenia odpisów aktualizujących o wartość przyjętych zabezpieczeń
  - Prezentacja w sprawozdaniu finansowym
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

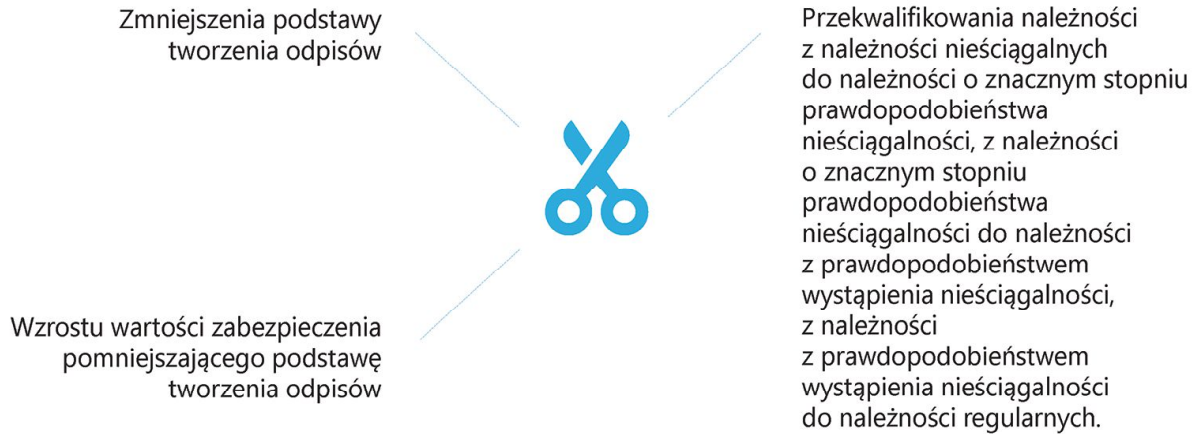
Wysokość odpisów aktualizujących

Zasady dokonywania odpisów z tytułu utraty wartości cd.

- W przypadku należności, których spłata jest uzależniona od podmiotów innych niż dłużnik, klasyfikacja zgodnie z §2 pkt 23-26 rozporządzenia z dnia 25 czerwca 2014 r. W sprawie szczególnych zasad rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, odpowiednio dla tych podmiotów;
- Kasa tworzy odpisy aktualizujące wartość należności oraz weryfikuje zasadność utworzonych uprzednio odpisów i ich wysokość najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał;
- Podstawę tworzenia odpisów aktualizujących stanowi wartość bilansowa należności bez uwzględnienia utworzonych odpisów aktualizujących, ale z uwzględnieniem przewidywanej kwoty umorzenia części należności w związku z restrukturyzacją zadłużenia;

Odpisy aktualizujące wartość należności rozwiązuje się w wyniku

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
3. **Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.**
  - Ewidencja i klasyfikacja kredytów i pożyczek
  - Zasady dokonywania i rozwiązywania odpisów z tytułu utraty wartości
  - **Pomniejszenia odpisów aktualizujących o wartość przyjętych zabezpieczeń**
  - Prezentacja w sprawozdaniu finansowym
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Norma prawna i tryb regulujący odpisy aktualizujące

Podstawę tworzenia odpisów aktualizujących wartość należności można pomniejszyć o przyjęte zabezpieczenia wymienione w § 23 ust. 4 rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

Przeглядów i aktualizacji wartości zabezpieczeń, o które pomniejszono podstawę tworzenia odpisów aktualizujących, kasa dokonuje w trybie obowiązującym dla przeglądów i klasyfikacji należności.

Pomniejszenia odpisów aktualizujących o wartość przyjętych zabezpieczeń cd.

Kasa dokonuje pomniejszeń podstawy tworzenia odpisów aktualizujących,

jeżeli na dzień dokonywania przeglądu, wartość zabezpieczenia jest możliwa do uzyskania, w wysokości uwzględnianej do pomniejszenia podstawy tworzenia odpisów aktualizujących, podczas ewentualnego postępowania egzekucyjnego,

z uwzględnieniem ograniczeń prawnych, ekonomicznych i faktycznych mogących wpływać na rzeczywistą możliwość zaspokojenia się kasy z przedmiotu zabezpieczenia.

Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika

W przypadku należności zaklasyfikowanej do kategorii „należności regularne

-----> *co najmniej na koniec roku*

W przypadku należności, których opóźnienie w spłacie co najmniej jednej raty kapitału lub odsetek przekracza trzy miesiące oraz należności od dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa może stanowić zagrożenie terminowej spłaty zobowiązań

-----> *najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał*

Aktualizacja wartości zabezpieczenia

Przeglądy i aktualizacje wartości zabezpieczeń, o które pomniejszono podstawę tworzenia odpisów aktualizujących

-----> *kasa dokonuje w trybie obowiązującym dla przeglądów i klasyfikacji należności*

W przypadku zabezpieczeń w postaci hipoteki

-----> *wartość zabezpieczenia ustala się na podstawie wartości wpisu do hipoteki (aktualny wypis z księgi wieczystej) oraz posiadanej wyceny rzeczoznawcy.*

Rozpoznanie utraty wartości kredytów i pożyczek

Przykład 2

Rozpoznanie utraty wartości kredytów i pożyczek

- Reklasyfikacja należności z tytułu kredytów i pożyczek do kategorii należności z prawdopodobieństwem wystąpienia nieściągalności i utworzenie odpisu aktualizującego
- Reklasyfikacja należności z tytułu kredytów i pożyczek do kategorii należności o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności i utworzenie odpisu aktualizującego
- Reklasyfikacja należności z tytułu kredytów i pożyczek do kategorii należności nieściągalnych

Sprzedaż wierzytelności w ujęciu księgowym

Przykład 3

Sprzedaż wierzytelności w ujęciu księgowym

- Ewidencja sprzedaży wierzytelności z tytułu kredytów i pożyczek
- Ewidencja sprzedaży wierzytelności za skrypty dłużne

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
3. **Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.**
  - Ewidencja i klasyfikacja kredytów i pożyczek
  - Zasady dokonywania i rozwiązywania odpisów z tytułu utraty wartości
  - Pomniejszenia odpisów aktualizujących o wartość przyjętych zabezpieczeń
  - **Prezentacja w sprawozdaniu finansowym**
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Prezentacja w sprawozdaniu finansowym

Kredyty i pożyczki na dzień bilansowy

-----> *wycenia się według skorygowanej ceny nabycia, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej*

Należności z tytułu kredytów i pożyczek

-----> *należności z tytułu kredytów i pożyczek wykazuje się w aktywach bilansu w kwocie netto, tj. po pomniejszeniu o opisy aktualizujące wartość należności.*

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. **Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.**
  - **Ewidencja, klasyfikacja i wycena skryptów dłużnych**
  - Prezentacja w sprawozdaniu finansowym
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Ewidencja, klasyfikacja i wycena skryptów dłużnych

Skrypty dłużne

- ujęte w wyniku zamiany portfela kredytów i pożyczek w księgach rachunkowych kasy skrypty dłużne - to aktywa finansowe, które spełniają definicję należności oraz posiadają wszystkie cechy odpowiadające definicji kredytów i pożyczek oraz innych należności.

Wycena bilansowa

- aktywów finansowych powstałych w wyniku przeniesienia, w tym zamiany kredytów i pożyczek, dokonywana jest zgodnie z § 21 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia o rachunkowości, bez względu na wybór metody ustalenia wartości przy początkowym ujęciu.

Kwalifikacja należności z tytułu skryptów dłużnych

Kwalifikacja należności

- z tytułu skryptów dłużnych powinna być dokonywana według zasad przypisywania należności do danej kategorii ryzyka, zgodnie z § 2 pkt. 23-26 rozporządzenia o rachunkowości, z uwzględnieniem § 23 rozporządzenia.

Splata skryptów dłużnych

- uzależniona jest od podmiotów innych niż ich emitent, dlatego klasyfikacja tych instrumentów a także wycena ryzyka kredytowego, powinna zostać dokonana na podstawie kryterium terminowości spłaty oraz kryterium oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej pierwotnego dłużnika (kredytobiorcy).

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. **Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.**
  - Ewidencja, klasyfikacja i wycena skryptów dłużnych
  - **Prezentacja w sprawozdaniu finansowym**
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Prezentacja w sprawozdaniu finansowym za 2015 rok

Skrypty dłużne, kasa

wycenia się według skorygowanej ceny nabycia, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej i prezentuje w aktywach bilansu w kategorii kredyty i pożyczki oraz inne należności, w wartości netto, tj. po pomniejszeniu o opisy aktualizujące ich wartość.

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. **Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.**
  - **Klasyfikacja papierów wartościowych**
  - Wycena papierów wartościowych dłużnych i kapitałowych
  - Prezentacja w sprawozdaniu finansowym
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Klasyfikacja papierów wartościowych

Przeznaczone do obrotu

dłużne papiery wartościowe i papiery wartościowe z prawem do kapitału, nabyte w celu uzyskania korzyści ekonomicznych w wyniku krótkoterminowych (w terminie do trzech miesięcy) zmian cen lub innych zmiennych;

Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – różnią się od wymienionych wyżej celem nabycia innym niż przeznaczone do obrotu.

Klasyfikacja papierów wartościowych cd.

Utrzymywane do terminu wymagalności

dłużne papiery wartościowe nabyte w celach inwestycyjnych, które kasa zamierza i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do terminu wymagalności

Kredyty i pożyczki oraz inne należności

dłużne papiery wartościowe, które nie są przedmiotem obrotu na rynku

Dostępne do sprzedaży

pozostałe, niezaklasyfikowane do powyższych portfeli dłużne papiery wartościowe i papiery wartościowe z prawem do kapitału

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

W aktywach spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych występują najczęściej aktywa finansowe powstałe w wyniku objęcia udziałów lub akcji innej jednostki w zamian za wkład niepieniężny.

Aktywa finansowe powstałe w wyniku objęcia udziałów lub akcji innej jednostki w zamian za wkład niepieniężny kasa klasyfikuje do kategorii - aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. **Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.**
  - Klasyfikacja papierów wartościowych
  - **Wycena papierów wartościowych dłużnych i kapitałowych**
  - Prezentacja w sprawozdaniu finansowym
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Wycena papierów wartościowych dłużnych i kapitałowych

Wycena papierów wartościowych na dzień bilansowy jest uzależniona od tego do jakiej kategorii zostały zaliczone

Papiery wartościowe dłużne zaliczone do kategorii utrzymywanych do terminu wymagalności lub kredytów i pożyczek oraz innych należności

---> wycenia się w skorygowanej cenie nabycia

Papiery wartościowe dłużne i z prawem do kapitału

---> wycenia się w wartości godziwej

Wycena papierów wartościowych według wartości godziwej

Za wiarygodną uznaje się wartość godziwą ustaloną drogą:

- wyceny instrumentu finansowego po cenie ustalonej na aktywnym rynku

- oszacowania wartości dłużnych instrumentów finansowych przez wyspecjalizowaną, niezależną jednostkę świadczącą tego rodzaju usługi, przy czym możliwe jest rzetelne oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych związanych z tymi instrumentami.

- oszacowania ceny instrumentu finansowego, dla którego nie istnieje aktywny rynek, na podstawie publicznie ogłoszonej ceny nieróżniącego się istotnie podobnego instrumentu finansowego albo cen składników złożonego instrumentu finansowego notowanego na aktywnym rynku

- zastosowania właściwego modelu wyceny instrumentu finansowego, a wprowadzone do tego modelu dane wejściowe pochodzą z aktywnego rynku

- oszacowania wartości instrumentu finansowego za pomocą metody wartości bieżącej wiarygodnie oszacowanych zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych; stopa dyskonta uwzględnia, co najmniej stopę wolną od ryzyka oraz premię za ryzyko

Wycena papierów wartościowych według wartości godziwej cd.

Gdy zasady uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych nie zostały uregulowane w rozporządzeniu o rachunkowości, kasa stosuje przepisy wynikające z rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych.

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. **Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.**
  - Klasyfikacja papierów wartościowych
  - Wycena papierów wartościowych dłużnych i kapitałowych
  - **Prezentacja w sprawozdaniu finansowym**
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Prezentacja w sprawozdaniu finansowym

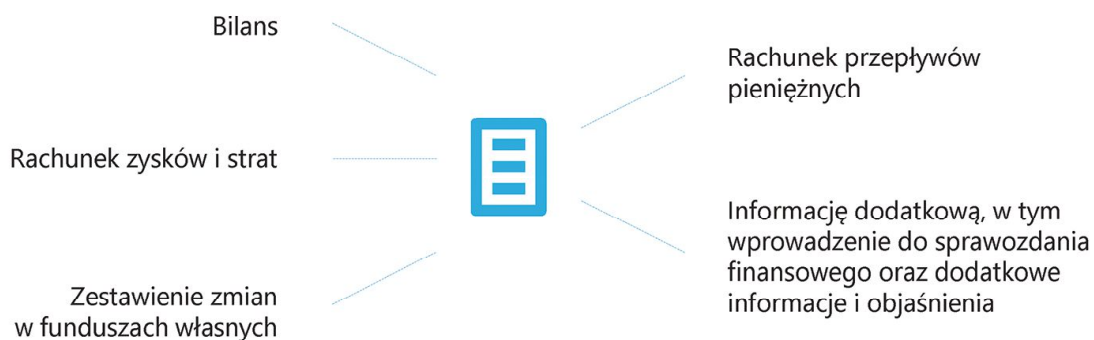
Prezentacja papierów wartościowych w sprawozdaniu finansowym kasy za 2015 rok jest zgodna z ewidencją i klasyfikacją do odpowiednich portfeli z podziałem na instrumenty kapitałowe i dłużne.

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. **Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.**
  - Ogólne zasady sporządzania poszczególnych części sprawozdania finansowego kas
  - Zakres ujawnień w sprawozdaniu finansowym kas
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Ogólne zasady sporządzania poszczególnych części sprawozdania finansowego kas

Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej obejmuje:

Sprawozdanie finansowe SKOK

Wzór sprawozdania finansowego kas za 2015 r. został określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

Zasady sporządzania sprawozdania finansowego

Ustawa o rachunkowości

Zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego określone w rozdziale 4 rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości SKOK

Zasady sporządzania sprawozdania finansowego cd.

Z uwagi na zmianę zasad rachunkowości od 01.01.2015 r. w celu zachowania porównywalności w sprawozdaniu finansowym kas za 2015 rok należy, dane za rok poprzedni zaprezentować według zmienionych zasad rachunkowości a skutki zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości zaprezentować w funduszu własnym (podobnie jak w przypadku wykrytych błędów dotyczących lat ubiegłych), wykazując je, jako zysk (stratę) z lat ubiegłych.

W dodatkowych informacjach i objaśnieniach należy ujawnić rodzaj zmian, przyczyny ich wprowadzenia, ich kwotowy wpływ na wynik finansowy lub fundusz własny oraz retrospektywne przekształcenie danych porównawczych.

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. **Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.**
  - Ogólne zasady sporządzania poszczególnych części sprawozdania finansowego kas
  - **Zakres ujawnień w sprawozdaniu finansowym kas**
7. Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Zakres ujawnień w sprawozdaniu finansowym kas

Został określony szczegółowo w załączniku nr 2 do rozporządzenia z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości SKOK

w informacji dodatkowej za 2015 rok zakres ujawnień został poszerzony o normy ostrożnościowe wynikające z ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o SKOK

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. **Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.**
  - **Ocena poprawności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości i jej zgodność z ustawą o rachunkowości i rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości**
  - Błędy rozpoznania i ujęcia transakcji w księgach rachunkowych kas

Ocena poprawności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości i jej zgodność z ustawą o rachunkowości i rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości

Przedmiot sprawdzenia w obszarze zasad (polityki) rachunkowości:

- czy spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa posiada opracowane zasady (politykę) rachunkowości?
- czy kasa w przyjętych przez siebie zasadach (polityce) rachunkowości określiła:
  - zasady klasyfikacji i grupowania zdarzeń gospodarczych do odpowiednich pozycji sprawozdania finansowego zgodnie z ich charakterem?
  - metody wyceny aktywów i pasywów na moment początkowego ujęcia w księgach rachunkowych i na dzień bilansowy?
  - sposób ustalania wartości szacunkowych np. wartości godziwej, okresów lub stawek amortyzacyjnych lub umorzeniowych, odpisów aktualizujących wartość składników aktywów na skutek jej utraty, rezerw na zobowiązania, stopnia zaawansowania niezakończonych usług objętych długoterminowymi umowami?
  - sposób prezentacji informacji w sprawozdaniu finansowym?

Ocena poprawności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości i jej zgodność z ustawą o rachunkowości i rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości

Przedmiot sprawdzenia w obszarze zasad (polityki) rachunkowości:

- czy przedmiotowe zasady (polityka) są przez kasę stosowane?
- czy kierownik jednostki formalnie przyjął do stosowania zasady (politykę) rachunkowości?

Specyfika rachunkowości SKOK

• Czy opracowane zasady (polityka) rachunkowości są adekwatne do charakteru jednostki i prowadzonej przez nią działalności?

• Jakie z rozwiązań spośród dopuszczonych do stosowania przez przepisy o rachunkowości kasa wybrała?

• Czy przyjęte zasady rachunkowości kasa stosuje w sposób ciągły?

• Czy sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej zawiera istotne odstępstwa od zasad (polityki) rachunkowości?

• Czy opracowane i stosowane zasady (polityka) rachunkowości są na bieżąco aktualizowane stosownie do zmian przepisów prawa/przyjętych przez kasę rozwiązań?

Specyfika czynności rewizji finansowej z badania SF

Przy wykonywaniu czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego za 2015 r. spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, szczególną uwagę zwrócić należy, na obowiązek dostosowania zasad (polityki) rachunkowości kasy do nowego rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości, w tym m.in. na zasady dotyczące:

- *ciągłości*
- *ostrożności*
- *memoriatu*
- *współmierności przychodów i kosztów*
- *kontynuacji działania*

Agenda

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. Ogólne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
3. Ewidencja, klasyfikacja i wycena kredytów i pożyczek.
4. Ewidencja i wycena skryptów dłużnych.
5. Papiery wartościowe dłużne i kapitałowe.
6. Sprawozdanie finansowe spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.
7. **Specyfika czynności rewizji finansowej z badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.**
  - Ocena poprawności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości i jej zgodność z ustawą o rachunkowości i rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości
  - **Błędy rozpoznania i ujęcia transakcji w księgach rachunkowych kas**

Błędy rozpoznania i ujęcia transakcji w księgach rachunkowych kas

Prawidłowa wycena składników majątku oraz zobowiązań

Prawidłowe ustalenie wymogu kapitałowego i współczynnika wypłacalności

Prawidłowe oszacowanie ryzyka działalności, w tym m.in. ryzyka rynkowego (stopa procentowa, kursy wymiany walut, ceny instrumentów finansowych), płynności (utrzymanie płynności płatniczej, przestrzeganie norm ostrożnościowych) oraz ryzyka kredytowego

Ocenę wpływu poszczególnego ryzyka na sprawozdanie finansowe w szczególności ocenę kontynuacji działalności

Prawidłowa wycena składników majątku

Prawidłowo oszacowane ryzyko kredytowe

Prawidłowa wycena skryptów dłużnych

Wiarygodna i ostrożna wycena instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii dostępne do sprzedaży

Prawidłowa wycena ryzyka kredytowego

Prawidłowa klasyfikacja należności do odpowiednich kategorii ryzyka

Prawidłowe ustalenie podstawy tworzenia odpisów aktualizujących

Ostrożna i wiarygodna wycenę zabezpieczeń pomniejszających podstawę tworzenia odpisów aktualizujących

Ocena przestrzegania obowiązujących norm ostrożnościowych w działalności kasy

Czy wymóg kapitałowy dla kasy został ustalony zgodnie z zapisami rozporządzenia MF z dnia 27 sierpnia 2013 r. ?

Czy sposób obliczenia współczynnika wypłacalności przez kasę jest zgodny z zapisami rozporządzenia MF z dnia 27 sierpnia 2013 r. w sprawie współczynnika wypłacalności spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej ?

Czy nie wystąpiło naruszenie zasad dobrych praktyk lub inne zagrożenie interesów klientów kasy ?

Czy kasa stosuje się do obowiązujących norm ostrożnościowych w zakresie ryzyka kredytowego, płynności i stopy procentowej ?

Czy nie występują istotne zagrożenia w zakresie kontynuacji działalności kasy mające wpływ na badane sprawozdanie finansowe, z tytułu niewprowadzenia do ksiąg rachunkowych ustaleń z badania sprawozdań finansowych za 2012 rok (tzw. Badania bilansu otwarcia) oraz ustaleń kontroli KNF ?

Czy nie występują istotne zagrożenia w zakresie kontynuacji działalności kasy mające wpływ na badane sprawozdanie finansowe, z tytułu nieprawidłowej wyceny skryptów dłużnych, otrzymanych w zamian za sprzedane pakiety wierzytelności przeterminowanych ?

Czy nie występują istotne zagrożenia w zakresie kontynuacji działalności kasy mające wpływ na badane sprawozdanie finansowe, z tytułu zawyżonej wartości wyceny pakietów akcji i udziałów pochodzących głównie z transakcji wniesienia aportem do nowo utworzonych spółek celowych majątku kasy, a także - wydzielonych ze struktury kasy - zorganizowanych części przedsiębiorstwa ?

Czy nie występują inne istotne zagrożenia w zakresie kontynuacji działalności kasy mające wpływ na badane sprawozdanie finansowe ?

Oceny przestrzegania obowiązujących norm ostrożnościowych w działalności kasy cd.

Przykład 4

- Współczynnik wypłacalności – zasady wyliczenia

Przykład 5

- Normy ostrożnościowe – podstawowe wskaźniki

Specyfika rachunkowości i rewizji finansowej SKOK

- Podejmując się badania sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej biegły rewident musi być świadomy potrzeby dobrej znajomości specjalistycznych zagadnień, specyficznych i szczególnie istotnych w jej działalności i sprawozdawczości finansowej.
- Biegły rewident powinien uzyskać ogólne zrozumienie środowiska prawnego, w jakim działa spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów, które dotyczą jej działalności.

notatki

Centrum Edukacji Krajowej Izby Biegłych Rewidentów
al. Jana Pawła II 80
00-175 Warszawa
e-mail: ce@kibr.org.pl
tel. 22 637 31 04
fax 22 637 30 84

© Wszelkie prawa zastrzeżone CEK / KIBR

ce.kibr.org.pl